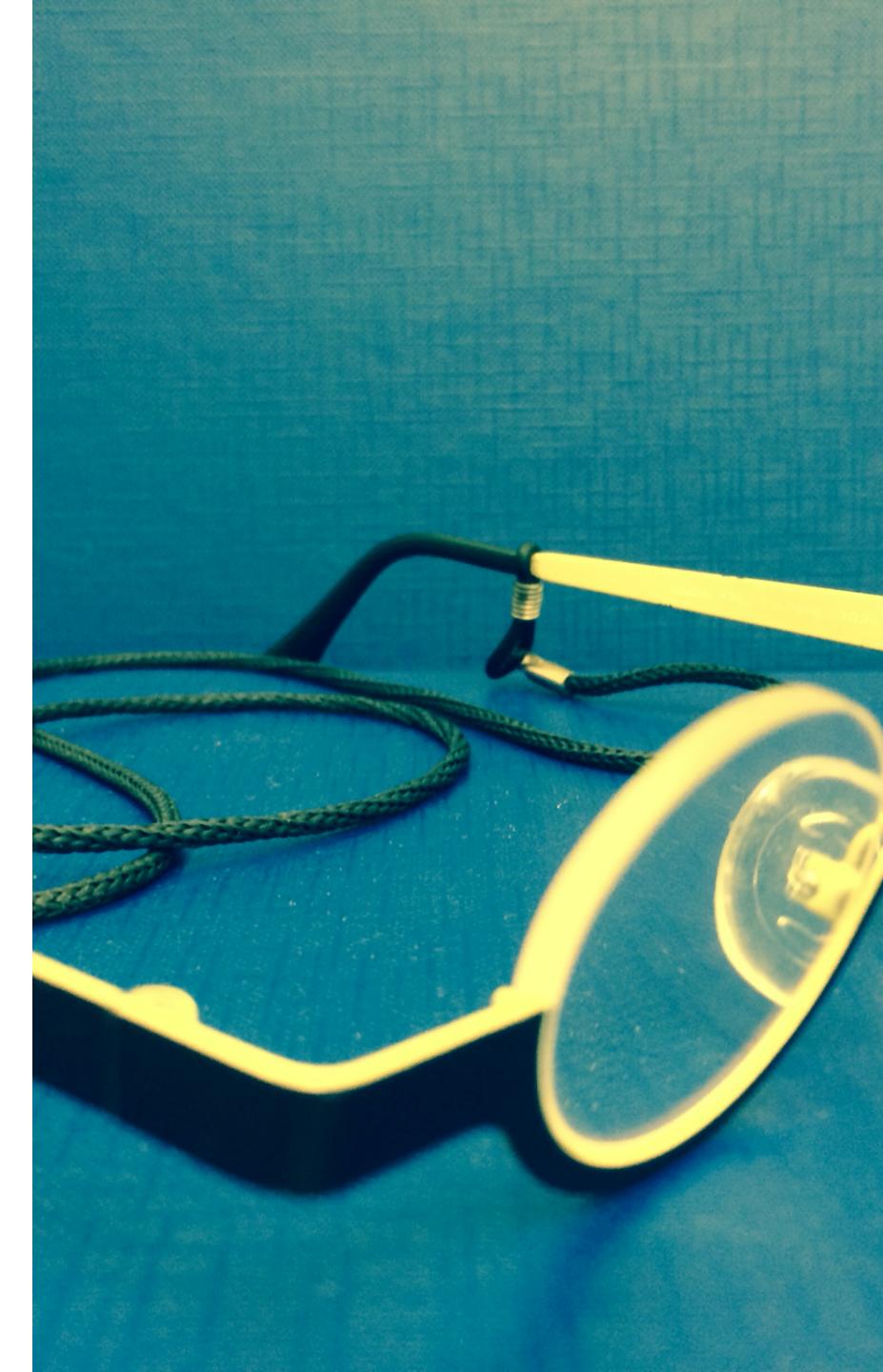

Tilpasset opplæring

PPUY- HVL 3/3-2021

Grete Haaland, Høyskolen for Yrkесfag

Mål for dagen

Er at dere skal kunne

- forklare hvordan dere kan tilpasse opplæringen i eget utdanningsprogram til hver enkelt elev
- gi eksempler på hvordan en oppgavetekst kan være for Vg1-elever. For at læringsarbeidet skal være tilpasset elevenes læringsbehov

Summeoppgave i grupper – 10 minutter

- Hva tenker dere er tilpasset opplæring?
- Noen tanker presenteres i plenum etter gruppесamtalen

Hvorfor Fagfornyelse?

- Det elevene og lærlingene lærer skal være relevant og i tråd med arbeidslivets behov
- Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative
- Elevene og lærlingene skal få mer tid til dybdelæring (mer motiverte, nysgjerrige og utforskende elever)
- Bedre sammenheng i og mellom fagene og delene av læreplanverket :
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/nye-lareplaner-i-skolen/>

Tilpasset opplæring i yrkesfag

- Elevenes kompetanse
- Elevenes interesser – **yrkesinteresser og eventuelle yrkesplaner**
- Eventuelt andre ting som kan hemme eller fremme læring

Behov for fokus på
tilpasset opplæring?

JA, det er det!

Ref:

<https://journals.oslomet.no/index.php/yrke/article/view/2577>

Lærlingenenes opplevelse av yrkesrelevans i VG1 relatert til eget yrkesvalg/ lærefag

	Utd. program	IKKE eller litt relevante programfag for lærefaget %	Ganske eller svært relevante programfag for lærefaget %
Anleggsgartnere	NA	50	50
Barne-og ungdomsarbeider	HO	44	56
Bilmekaniker	TIP	58	42
Blomsterdekoratør	DH	50	50
Dataelektroniker	EL	100	
Elektriker	EL	36	64
Fotograf	MK	50	50
Frisør	DH	71	29
Helsefagarbeider	HO	33	67
Industrimekaniker	TIP	42	58
Kokk	RM	20	80
Konditor	RM	100	
Logistikkarbeider	SS	87	13
Mediegrafiker	MK	25	75
Resepsjonist	SS	50	50
Rørlegger	BA	50	50
Tømrer	BA	56	44
SUM		48	52

Målet med yrkesopplæringen og dybdelæring

Gode fagfolk – reflekterte praktikere – med yrkesstolthet, som kan gjøre og begrunne helhetlige yrkesoppgaver, finne løsning på utfordringer, reflektere over og vurdere kvaliteten på eget arbeid, samt lære av erfaringer

Ulike perspektiver	Behov
KUNDE/ BRUKER	Gode produkter/tjenester
SAMFUNN	Bærekraftig , og samfunnstjenlig utvikling
ARBEIDS-/NÆRINGSLIV	Lønnsomt arbeid
FAGARBEIDEREN	Mulighet til helhetlig arbeidsoppgaver <ul style="list-style-type: none">- Meningsfullt arbeid- Innflytelse over egen hverdag- Ansvar- Utvikling

Føringer for opplæringen:

- Tilpasset opplæring
- Demokrati
- Medvirkning
- Yrkesrelevans
- Dybdelæring: Mer motiverte elever - utforskende
- ...

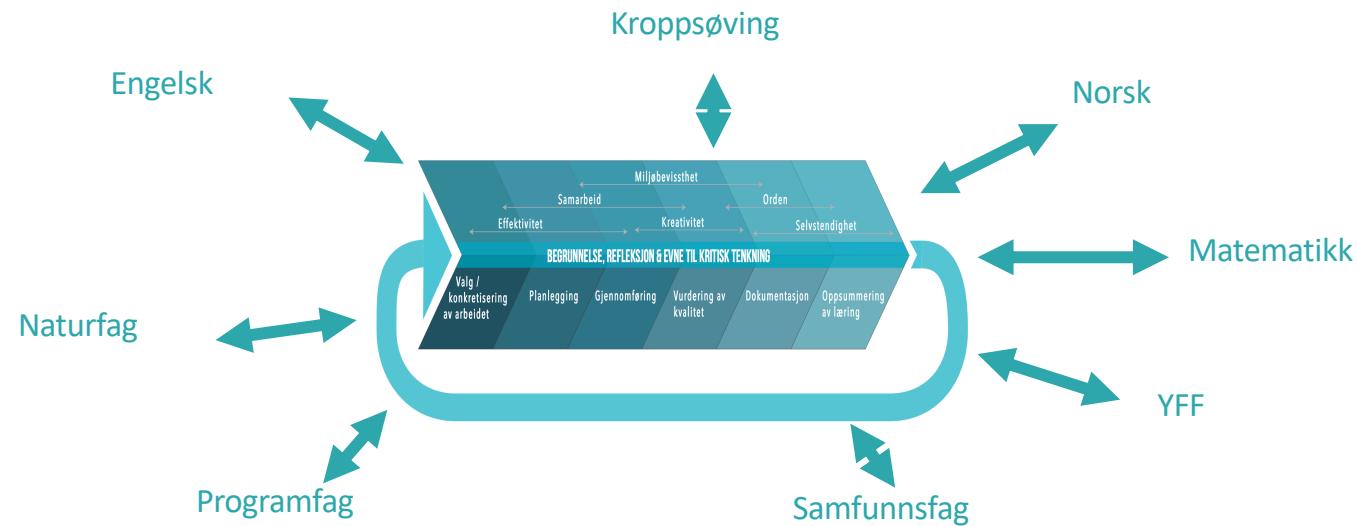
LÆRING GJENNOM HELHETLIGE YRKESOPPGAVER

Alle skal lære å gjøre helhetlig faglig arbeid, men relatert til ulike yrker. Det er mange felles kompetanselementer i en helhetlig arbeidsprosess.

Tilpasset opplæring er Yrkesretting/Yrkesforankring av alle skolefag

- Tilpasset opplæring i yrkesfag er først og fremst at elevene får jobbe med det de utdanner seg til eller er interessert i
- og at de får bruke alle skolefagene for å lære enkle yrkesoppgaver i Vg1, litt vanskeligere yrkesoppgaver i Vg2 og et yrke på fagarbeidernivå etter Vg3/bedriftsopplæringen

Nytt kompetansebegrep

Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.

(Meld. St. nr. 28 (2015-2016), s. 28)

Læreplantolkning – en kreativ øvelse

Vg1 BA: Praktisk yrkesutøvelse: eleven skal kunne

- vise relasjonsferdigheter og reflektere over eiga åtferd
- velge og bruke materialer med hensyn til bærekraft og ulike byggetradisjoner

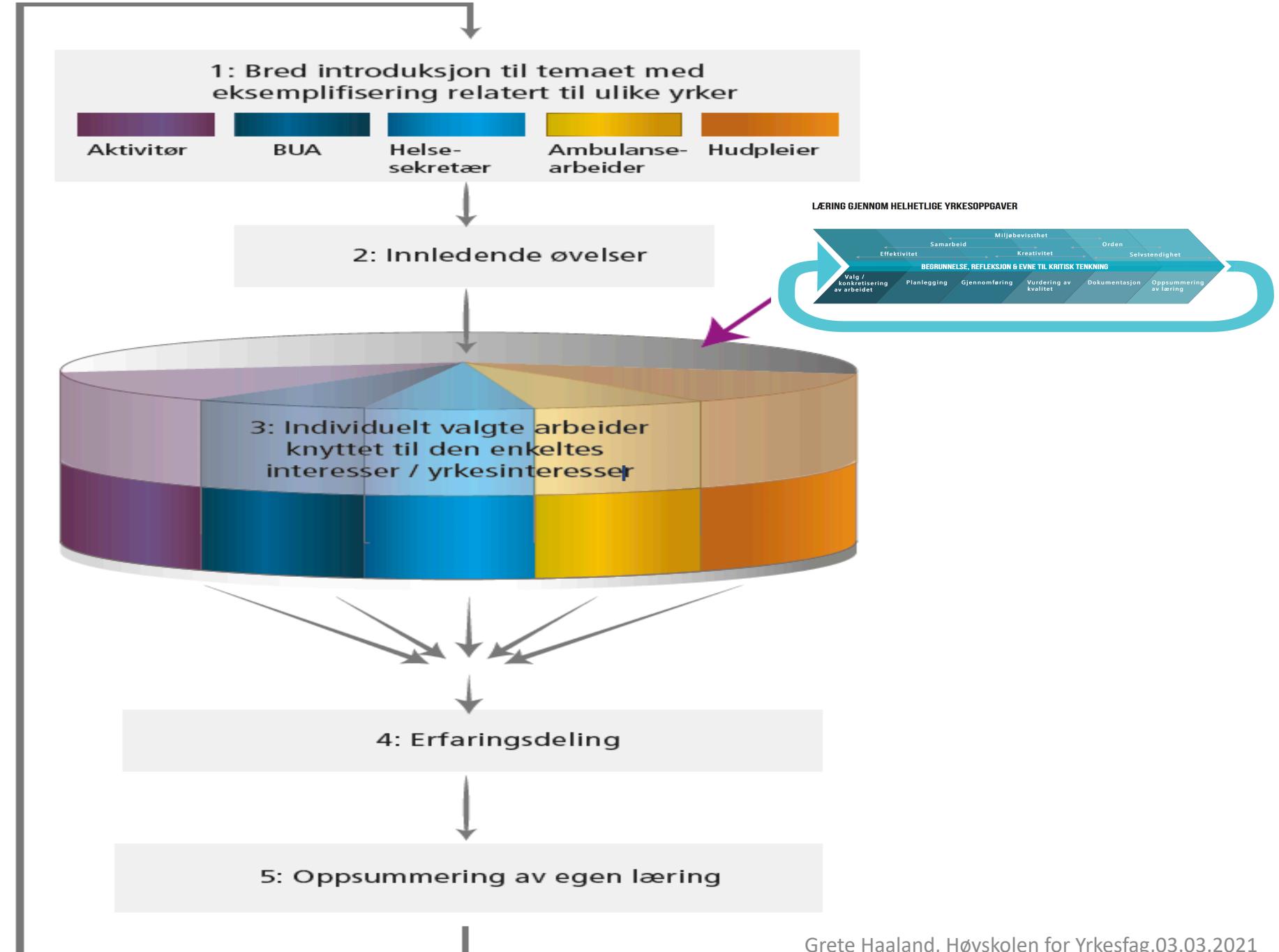
Vg1 HO: Kommunikasjon og samhandling: eleven skal kunne

- vise relasjonsferdigheter og reflektere over eiga åtferd
- vise omsorg og yte service som fremjar trivsel og meistring

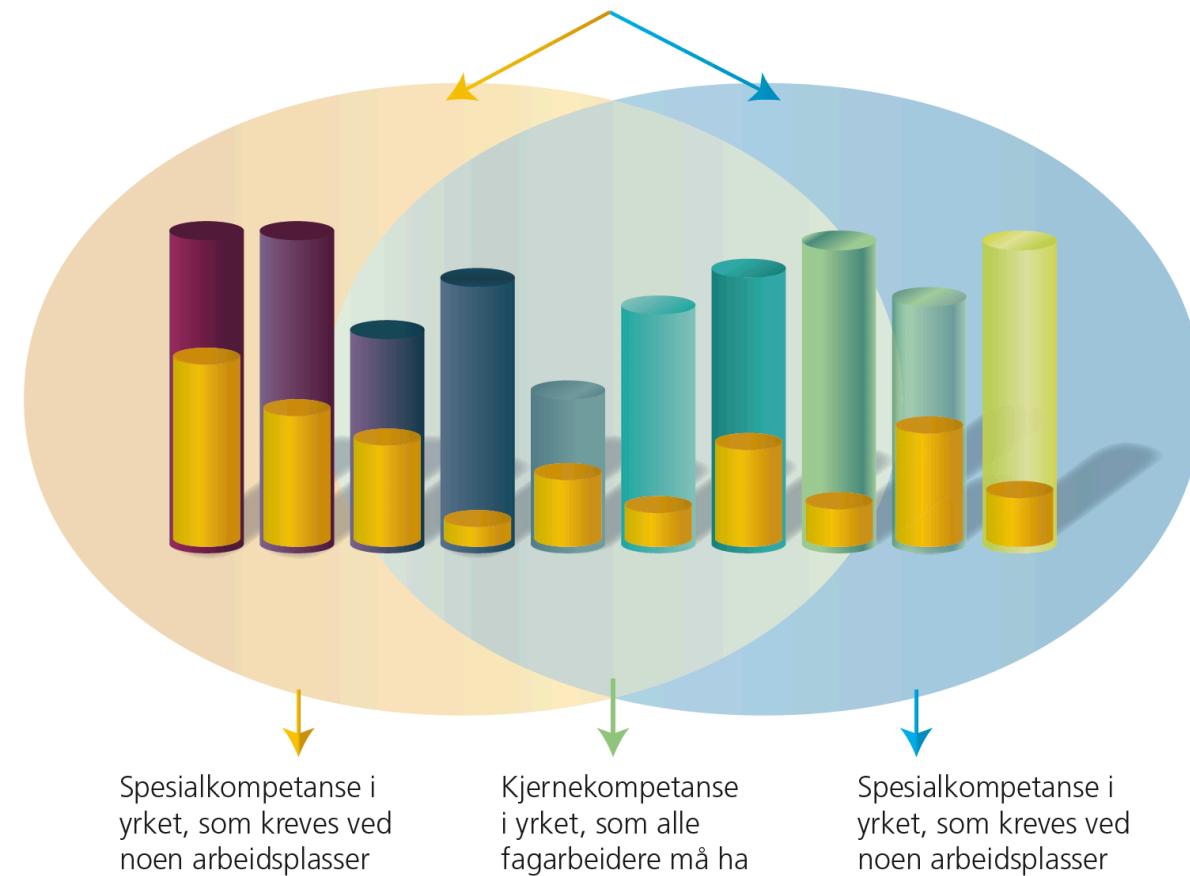
Vg1 FBIE: Produktutvikling og produksjon: eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere eget arbeid innenfor gitte tidsrammer
- anvende og velge egnede verktøy, maskiner og teknikker i framstillingen av produkter og tjenester

Yrkesdifferensiering er en forutsetning!

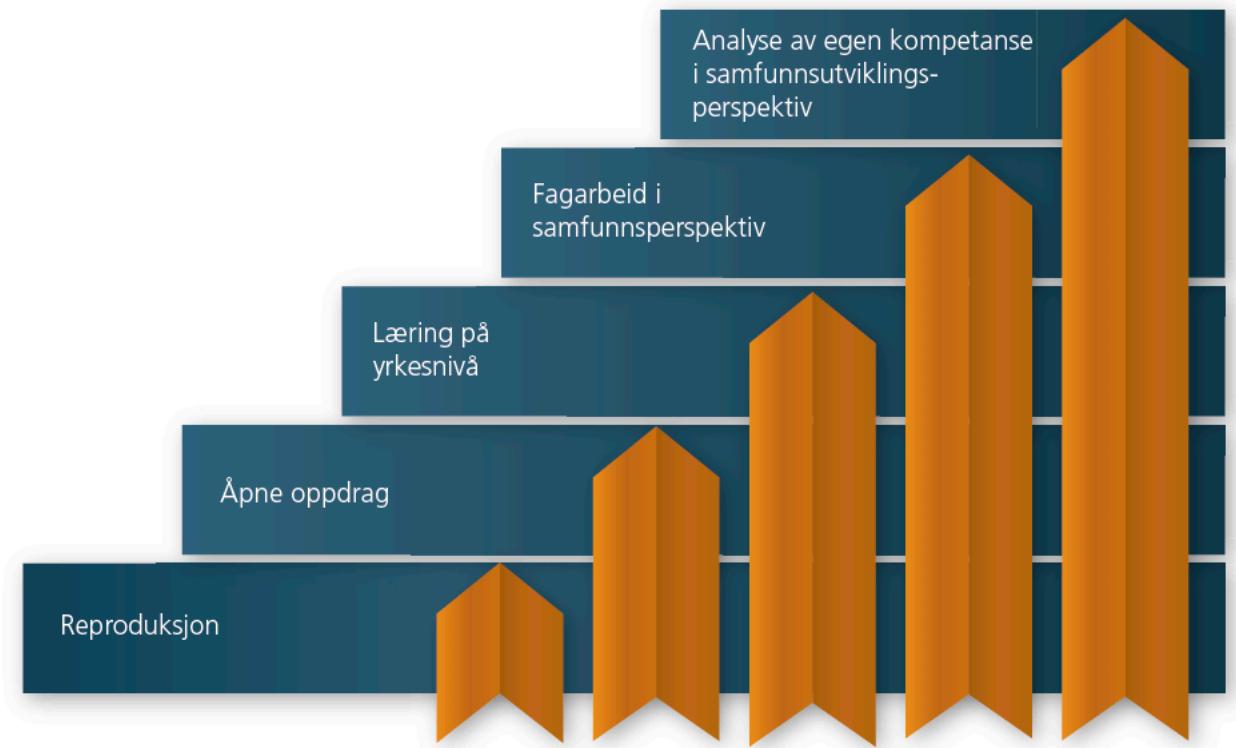

Likeverdig kompetanse relatert til læreplanene, men samtidig ulik yrkeskompetanse

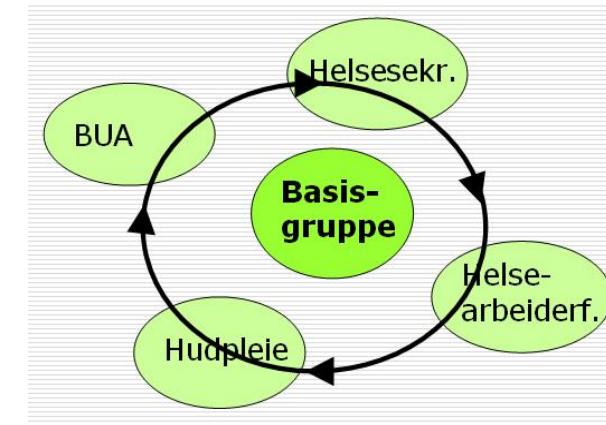
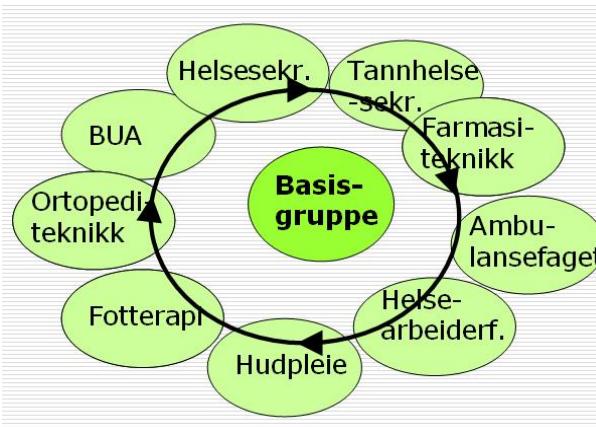
Kompetanse på ulike nivåer

Kravene til - og
vanskelighetsgraden på det
faglige arbeidet (teknisk, sosialt)
kan være ulik

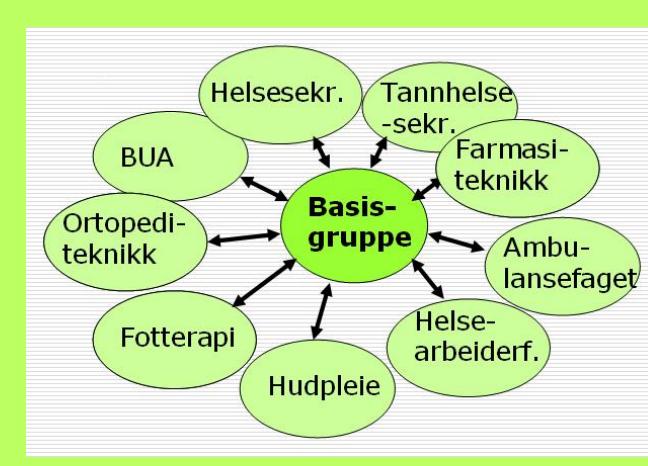
Dette er IKKE tilpasset opplæring!

- Praksis I yrker elevene ikke vil?
- Opplæring I mange yrker?

- Generell opplæring, som ikke er yrkesforankret?
- Samme oppgaver til alle elevene?
- ...

Dette kan være tilpasset opplæring

Føringer for opplæringen:

- Tilpasset opplæring
- Demokrati
- Medvirkning
- Yrkesrelevans
- Dybdelæring: Mer motiverte elever - utforskende
- ...

Mal for oppgavetekst

Tema:	Kommunikasjon og handlag
Oppgaven	<ol style="list-style-type: none">1. Du skal finne ut hvilke enkle arbeidsoppgaver som utføres i et selvvalgt yrke innen RM.2. Du skal finne ut hva du må kunne for å gjøre dette yrket3. Du skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere en enkel arbeidsoppgave i selvvalgt yrke3. Lag ett læringsmål og ett vurderingskriterie du vil arbeidet skal vurderes i forhold til
Læringsmål	Når oppgaven er gjennomført skal du kunne <ul style="list-style-type: none">- Beskrive et yrke innen RM- Gjennomføre en enkel arbeidsoppgave, begrunne og forklare arbeidsprosessen- Dokumentere et faglig arbeid- Forklare og begrunne hva som kjennetegner kvalitet på et faglig arbeid
Rammer:	Tid: 1 uke, alle timer i FPF+ norsk Veiledere: AB og HS Rom: Praksisrom i skole/arbeidsplass Arbeidet skal gjennomføres individuelt Innleveringsfrist for dokumentasjon: 20.mars -16
Vurderings-kriterier	<ul style="list-style-type: none">- Kommunikasjon med bruker- faglige begrunnelser- handlag
OBS!	Det som ikke står i oppgaveteksten velger du selv!

Lag en oppgave for tilpasset opplæring i Vg1

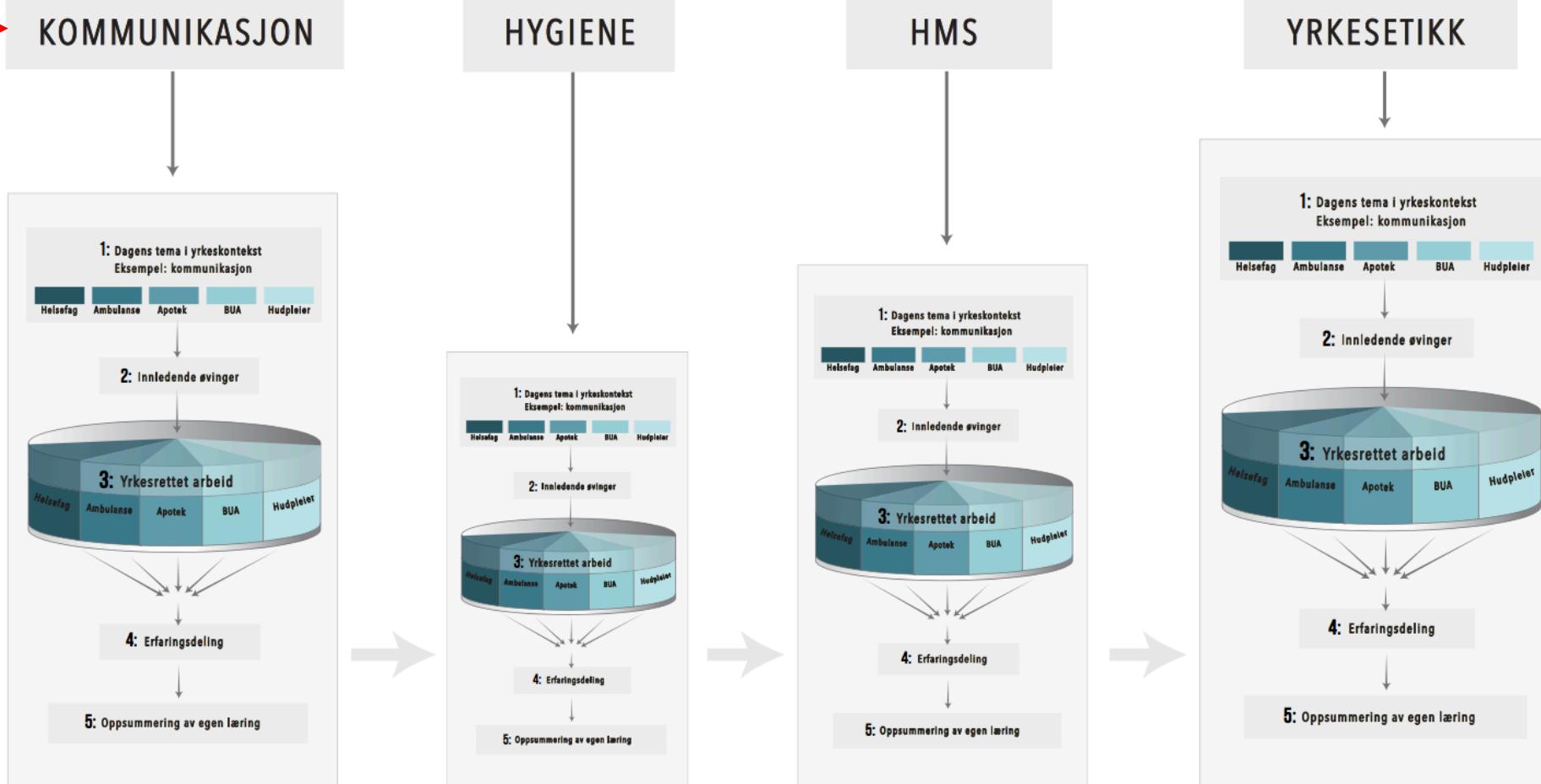
- Lag en oppgavetekst som gjør at elevene kan tilpasse læringsarbeidet til egen yrkesinteresse
- Lever oppgaveeksempelet på Canvas
- Eksempelet presenteres i plenum (ikke alle gruppene)

FELLES TEMAER PÅ TVERS AV YRKER KOMBINERT MED ELEVENS PLAN FOR YRKESOPPGAYER

Temabasert årsplan

Lærerens årsplan
med tema som angir
læringsfokus

Elevenes
individuelle
årsplaner for
yrkesoppgaver

Helsefagarbeider				plan for yrkesoppgaver
BUA				plan for yrkesoppgaver
Hudpleier				plan for yrkesoppgaver

Takk for oppmerksomheten!

